

ปุ๋ยและการให้ปุ๋ย

การให้ปุ๋ยผักหวานป่าในระยะแรกให้ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวดีแล้วหว่านรอบโคนต้นในวงรัศมี 50 เซนติเมตร ต้นละ 1 ปีบ ในช่วงฤดูฝนปีละครั้ง หลังจากต้น ผักหวานป่าอายุ 3 ปี เจริญเติบโตจนสามารถเก็บผลผลิตได้ แล้ว ควรมีการใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง

ครั้งแรก ใส่ก่อนแตกยอดและออกดอก

ครั้งที่สอง ใส่หลังจากเก็บยอดหมดแล้ว โดยใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 ผสมปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักที่ สลายตัวดีแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากัน หว่านกระจายรอบโคนต้น รัศมีทรงพุ่ม ต้นละ 1-2 ปีบ

การกำจัดวัชพืช

การกำจัดวัชพืชรอบโคนต้น ไม่ควรใช้จอบถาด เพราะจะทำให้รากอ่อนกระทบกระเทือน อาจทำให้ผักหวาน ป่าตายได้ควรใช้การถอนเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือน ต่อระบบราก

เมนูอาหาร

ผักหวานป่าสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลาย ชนิดทั้งต้ม ผัด แกง ทอด อาทิเช่น ผักหวานชุบแป้งทอด ผักหวานผัดไข่ ผักหวานลวกจิ้มน้ำพริก แกงจืดผักหวาน ยำ ผักหวาน ฯลฯ แต่ที่สำคัญการบริโภคผักหวานป่าควรปรุง ให้สุกเสียก่อน เนื่องจากการบริโภคสด ๆ ในปริมาณมาก อาจทำให้เกิดการเบื่อ เมา เป็นไข้และอาเจียนได้

สถานที่ติดต่อ (แหล่งผลิตกิ่งตอน)

จ.ส.ต. นรินทร์ อินไผ่
30/1 หมู่ 3 ต. เสริมชัย อ. เสริมงาม
จ. ลำปาง 52210 โทร. 082-8874753

ผู้จัดทำ

นาย ไมตรี วุฒิการณ์
....สำนักงานเกษตรอำเภอเสริมงาม....

054-286406

ผักหวานป่า

กับการขยายพันธุ์แบบ 100%

ผักหวานป่า

ถิ่นกำเนิด

เป็นพันธุ์ไม้ที่มีกำเนิดในเอเชียตอนใต้ โดยเฉพาะในแถบประเทศไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา และคาบสมุทรมลายู มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Melientha suavis* Pierr. อยู่ในวงศ์ Opiliaceae พบขึ้นเองในป่าเกือบทุกชนิดพบมากในป่าเต็งรัง หรือป่าผสมผลัดใบ

การขยายพันธุ์ผักหวานป่า

การขยายพันธุ์ผักหวานป่าสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเพาะเมล็ด การตอนกิ่ง การตัดชำ การเสกัตราก แต่วิธีที่จะนำเสนอคือ การตอนกิ่ง

การตอนกิ่งผักหวานป่า

1. กัดเลือกกิ่งตอนจะต้องสมบูรณ์ อายุกิ่งไม้แก่หรืออ่อนเกินไป (อายุ 2 ปี) ควรเป็นกิ่งกระโดง เพราะออกรากง่าย
2. เตรียมขุยมะพร้าวแช่น้ำ 30 นาที ผสมด้วยเชื้อไตรโคเดอร์มาป้องกันเชื้อรา ใส่ถุงขนาด 4 x 7.5 นิ้ว พอดี รัดปากถุงให้แน่น
3. ขวานกิ่งตอนยาว 1 นิ้ว ขุดเขี่ยออกให้หมด ทาด้วยน้ำยาเร่งราก
4. ใช้มีดกรีดถุงขุยมะพร้าว ผ่าครึ่ง แล้วห่อรอยขั้ว
5. ใช้เชือกฟางรัดค้ำขุยมะพร้าวให้แน่น รอเวลา 2 - 3 เดือน ดูราก ถ้ารากเขียวตัดลงปลูกได้ทันที

ข้อดีของการปลูกด้วยกิ่งตอน

1. ดูแลรักษาได้ง่ายกว่าการปลูกวิธีอื่น
2. ให้ผลผลิตเร็วกว่าปลูกด้วยวิธีอื่น (ให้ผลผลิตหลังจากปลูกได้ 6 เดือน)

การปลูกผักหวานป่าด้วยกิ่งตอน

กิ่งตอนควรจะปลูกในช่วงต้นฤดูฝน การปลูกด้วยกิ่งตอนนั้นอย่าปลูกลึก หรือตื้นเกินไป เมื่อวางกิ่งตอนลงในหลุมปลูกแล้วจึงใช้ดินกลบให้อยู่ในระดับเดียวกับดินในภาชนะปลูกเดิม อย่ากลบดินบริเวณโคนต้นต่ำกว่าระดับดินเดิม เพราะจะทำให้โคนต้นเน่าได้ง่าย ส่วนการค้ำยันก็ทำเช่นเดียวกับการปลูกด้วยเหง้า หรือราก

การให้น้ำ

แม้ว่าผักหวานป่าจะเป็นพืชที่ไม่ค่อยชอบน้ำมากนัก แต่การดูแลในช่วง 2 ปีแรกจะให้น้ำ 2 วันต่อครั้ง หลังจากนั้นจะให้น้ำ 7-10 วันต่อครั้ง และหยุดการให้น้ำในช่วงที่ผักหวานป่าพักตัวตามธรรมชาติ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มกราคม